Ivana Kobilca (1861-1926)

IVANA KOBILCA JE ŽE ZELO MLADA ZAPUSTILA SVOJ ROJSTNI KRAJ, DA BI URESNIČILA LASTNE SANJE IN POSTALA SLIKARKA.

PRI OSEMNAJSTIH LETIH SE JE ODPRAVILA NA DUNAJ, PO AVSTRIJSKI PRESTOLNICI PA SO SE ZVRSTILI MÜNCHEN, PARIZ, SARAJEVO IN BERLIN.

SKORAJ TRIDESET LET JE SLIKARKA PREŽIVELA DALEČ OD DOMA.

Razstava

V KOBILČINEM ČASU SO BILI SLIKARJI PREDVSEM MOŠKI. TO JE NI USTAVILO IN Z MOČNO VOLJO JE PREMAGALA ŠTEVILNE OVIRE NA SVOJI POTI.

TAKO JE DECEMBRA LETA 1889 V LJUBLJANSKI REALKI PRIREDILA SVOJO PRVO SAMOSTOJNO RAZSTVAVO.

Pariški Salon

Leta 1891 se je Kobilca prebivalcem Pariza s sliko *Poletje* uspešno predstavila na prestižni mednarodni razstavi, imenovani Salon du Champ-de-Mars.

POLETJE

POLETNI PRIZOR JE NASTAJAL DVE POLETJI V PODBREZJAH NA GORENJSKEM.

SLIKARKA JE NASLIKALA SVOJO MLAJŠO SESTRO FANI, KI SEDI NA KLOPI IN SKUPAJ S SESTRIČNO KATRICO IN BRATRANCEM JANEZKOM PLETE CVETLIČNI VENEC.

Fotografija

Ivana Kobilca je Fani in otroke tudi večkrat fotografirala. Sestra je menjavala oblačila in klobuke, otroci pa so vsakič stali drugače.

Ivana Kobilca, *Poletje*, 1888-1889

ALI OPAZIŠ?

Slikarka je figure naslikala izjemno natančno, za ozadje pa je uporabila bolj sproščeno in široko potezo čopiča. Tako so konec 19. stoletja ustvarjali **slikarji zlate sredine**.

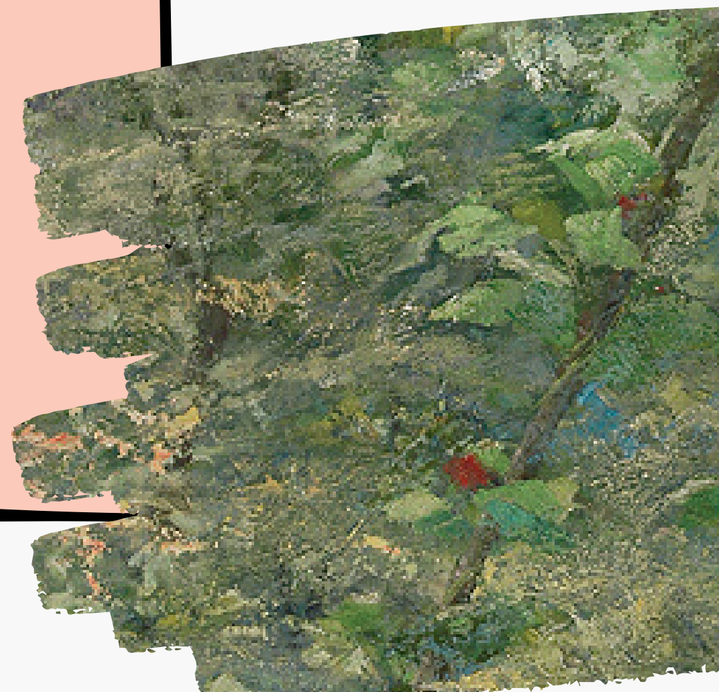

Matej Sternen (1870-1949)

MATEJ STERNEN JE BIL PRAVI MEŠČANSKI GOSPOD. RAD JE OBISKOVAL MESTA, KOT STA PARIZ IN FIRENCE.

SLIKARSKO AKADEMIJO JE DOKONČAL NA DUNAJU, NAJVEČ ČASA PA JE PREŽIVEL V MÜNCHNU, KJER SE JE V AŽBETOVI ŠOLI DRUŽIL Z DRUGIMI SLOVENSKIMI SLIKARJI.

Restavrator

Poleg slikarstva se je ukvarjal tudi z restavriranjem umetnin in tako poskrbel, da so ostale v čim boljšem stanju, poškodovanim pa je povrnil nekdanji sijaj.

MATEJ STERNEN JE BIL EDEN ŠTIRIH KLJUČNIH PREDSTAVNIKOV SLOVENSKEGA IMPRESIONIZMA.

V PRIMERJAVI S SVOJIMI KOLEGI, KI SO SE POSVEČALI PREDVSEM KRAJINI, JE STERNEN NAJRAJE SLIKAL INTERIERJE IN ČLOVEŠKE (ŽENSKE) FIGURE.

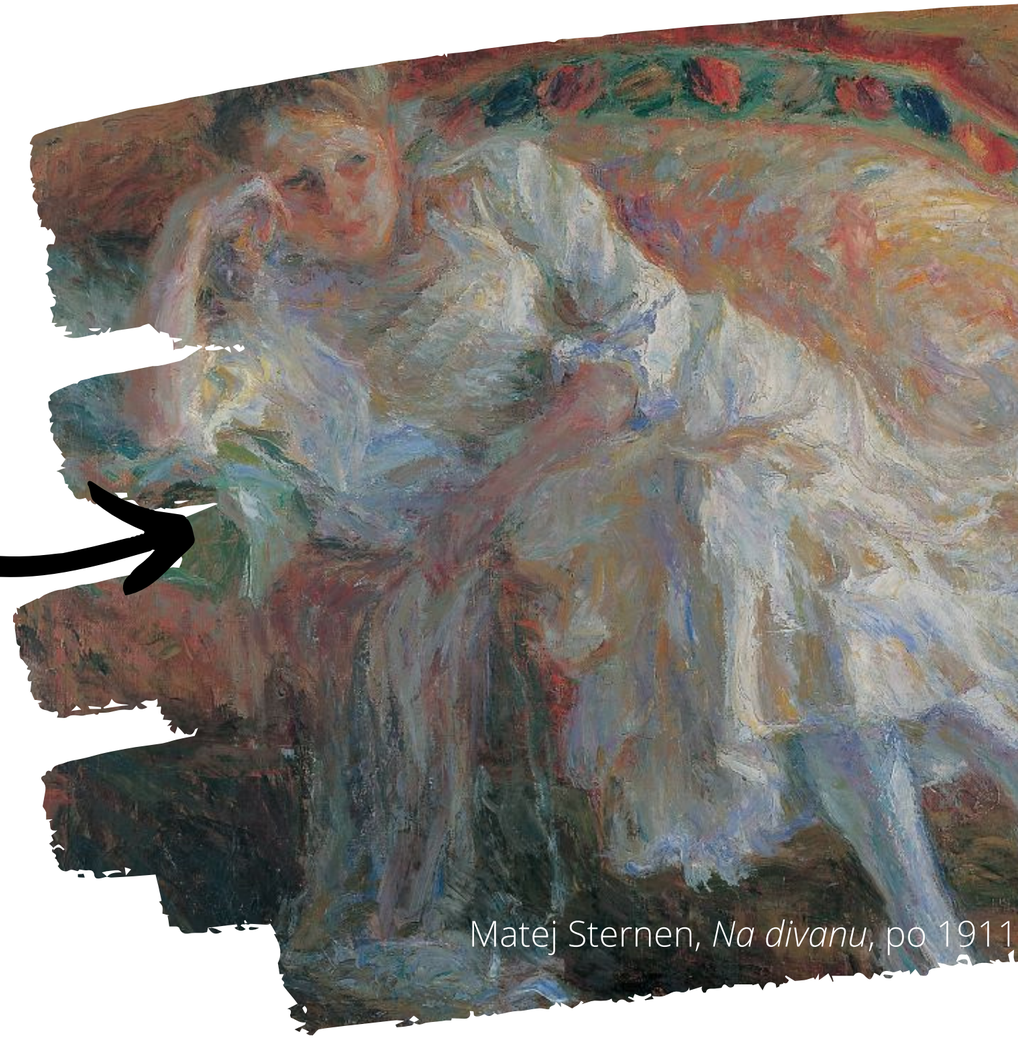

Matej Sternen, *Na divanu*, po 1911

Barva ali risba?

Slikar pri delu lahko izhaja iz barve ali iz risbe. Če izhaja iz barve, je slika čustvena in spontana; slika, pri kateri prevladuje risba, pa je večinoma bolj umirjena in uravnovešena.

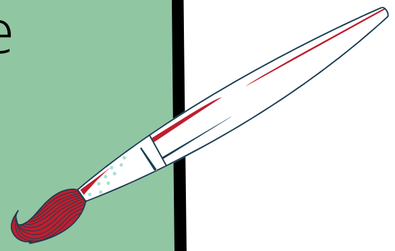

RDEČI PARAZOL

Dama na sliki je verjetno Sternenova partnerka Roza Klein. Slikar jo je naslikal s **širokimi potezami**.

Obraz si pred soncem varuje z rdečim senčnikom (parazolom), ki ustvarja močan kontrast z zelenim ozadjem.

Matej Sternen, *Rdeči parazol, 1904*

Kontrast

Beseda, ki označuje nekaj, kar se v nečem popolnoma razlikuje od nečesa drugega. V umetnosti poznamo svetlo-temni kontrast, toplo-hladni kontrast, komplementarni kontrast ...

ALI OPAZIŠ?

Slikarja so bolj kot obrazne poteze mlade dame zanimale barve in svetloba.
Rdečica na obrazu ni posledica športnega napora, ampak je nastala zaradi svetlobe, ki sije skozi rdeči parazol.

Ivan Grohar (1867-1911)

IVANA GROHARJA JE NJEGOVA ŽELJA PO ZNANJU POPELJALA VSE DO MÜNCHNA, KJER SE JE V ATELJEJU ANTONA AŽBETA SREČAL S SLIKARJI, KI JIH DANES POZNAMO KOT SLOVENSKE IMPRESIONISTE.

SLIKARJEVO ŽIVLJENJE NI BILO LAHKO: POGOSTO JE BIL BREZ PREMOŽENJA IN BREZDOMEC, CELO KAZNJENEC.

Pastozni nanosi

Grohar je barve na platno nanašal s slikarsko lopatico v debelih - **pastoznih nanosih**. Ti nanosi so bili včasih tako debeli, da so se slike sušile več let!

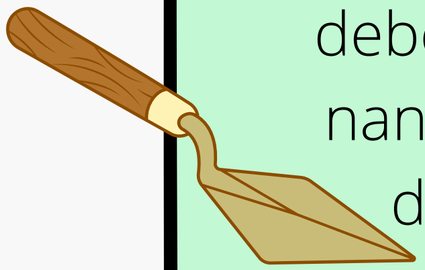

Savani in Dunaj

GROHAR SE JE Z RIHARDOM JAKOPIČEM, MATEJEM STERNENOM IN MATIJO JAMO POVEZAL V UMETNIŠKO DRUŠTVO SAVA. SKUPAJ SO RAZSTAVLJALI, NAJBOLJ ODMEVNA PA JE BILA RAZSTAVA LETA 1904 V GALERIJI MIETHKE NA DUNAJU. TAM JE GROHAR PREDSTAVIL SLIKO POMLAD.

Ivan Grohar, *Pomlad*, 1903

Štimunga

Posebno razpoloženje, ozračje, ki odraža umetnikov odnos do naslikane pokrajine, ki jo slika.

Ivan Grohar, *Macesen*, 1904

MACESEN

PRVOTNO PODOLGOVATO SLIKO JE IVAN GROHAR POZNEJE OBREZAL, DA JE DOBILA OBLIKO SKORAJ PRAVEGA KVADRATA. Z NJO NAS JE POPELJAL V ČUDOVITE DOMAČE KRAJE V OKOLICI SORICE

Faktura

Sled, ki jo za seboj pusti slikarski pripomoček. Grohar je barvo na sliko nanašal v podolgovatih črticah. Temu pravimo **česana faktura.**

ALI OPAZIŠ?

Mogočen in kljubovalen macesen na deblu nosi **slikarjev podpis** in letnico 1904. Ta mali detajl bi nas lahko opominjal na slikarjevo neuklonljivo naravo.

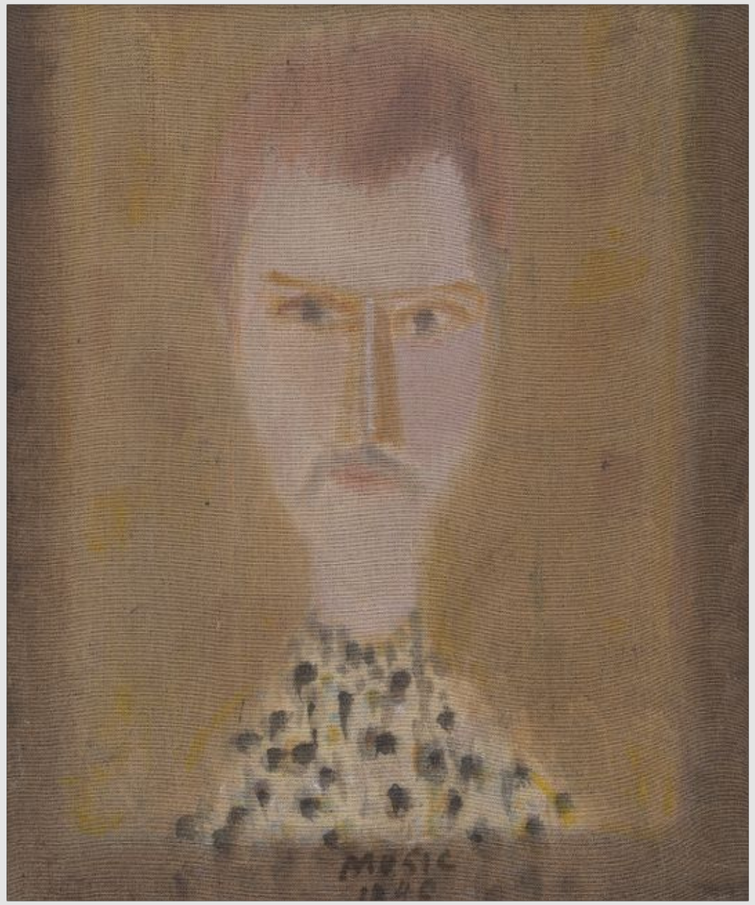

Zoran Mušič (1909-2005)

ZORAN MUŠIČ JE BIL EDEN POMEMBNEJŠIH SLIKARJEV 20. STOLETJA. BIL JE VSESTRANSKI UMETNIK, OBVLADAL JE RAZNOVRSTNE RISARSKE, SLIKARSKE IN GRAFIČNE TEHNIKE.

Popotnik

Slikar je v svojem dolgem življenju veliko prepotoval. Že kot otrok je moral zaradi vojne zapustiti rodni Kras. Slikarsko šolo je obiskoval v Zagrebu, živel in ustvarjal je tudi v Parizu in predvsem v Benetkah.

Težka življenjska izkušnja

MUŠIČ JE ŽIVEL V TURBULENTNEM ČASU. KOT OTROK JE MORAL BEŽATI PRED BOJI NA SOŠKI FRONTI, MED DRUGO SVETOVNO VOJNO PA JE BIL ZAPRT V KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU V DACHAUU.

Nismo poslednji

Izkušnja taborišča je slikarja močno zaznamovala, a njegovega duha ni zlomila. V 70. letih 20. stoletja je spomine na to obdobje prelil v cikel **Nismo poslednji**.

Zoran Mušič, *Nismo poslednji,* 1974 (detajl)

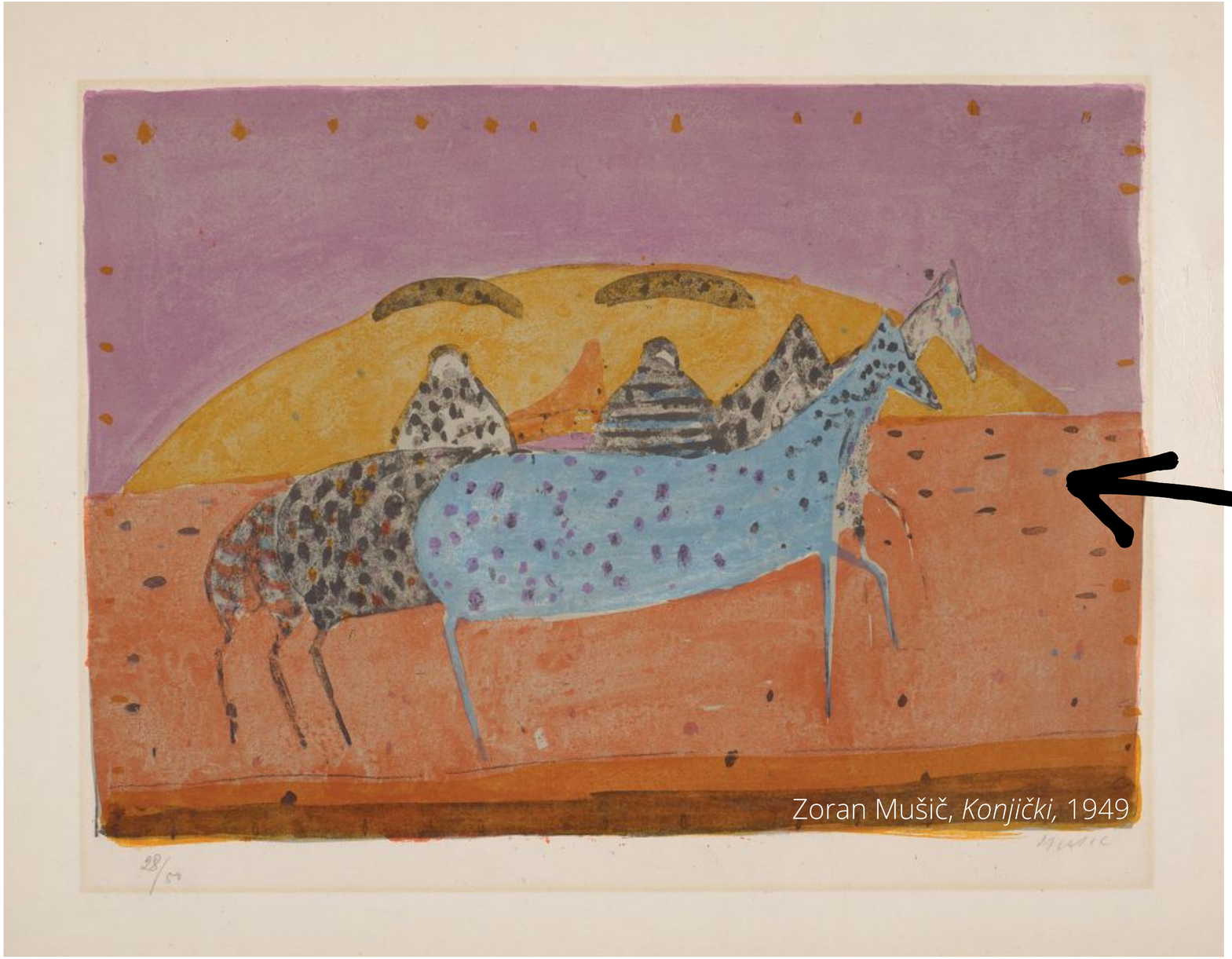

Zoran Mušič, *Konjički,* 1949

Litografija

Grafična tehnika, pri kateri se risba na papir odtisne z litografskim kamnom.

KONJIČKI

Konjički na Mušičevih delih se spreminjajo v domišljijske živali. Modri, zeleni, rjavi in beli se sprehajajo po hriboviti pokrajini, njihova telesa pa pokrivajo številne pike in črte.

ALI OPAZIŠ?

Mušič se je pogosto osredotočal na obrise vidnega sveta. Z le nekaj potezami je za konjički naslikal s košarami otovorjene dalmatinske ženske.